

Sygn. akt VIII C 871/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

Protokolant: stażysta Magdalena Badyłak

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości z siedzibą w J.
przeciwko Miejskiej Strefie (...) z siedzibą w Ł.

o zapłatę kwoty 1.476,02 zł

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.476,02 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych dwa grosze) z następującymi odsetkami od następujących kwot:

a) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 34,03 zł (trzydzieści cztery złote trzy grosze) od dnia 22 września 2018 roku do dnia zapłaty,

b) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 1.099,07 zł (jeden tysiąc dziewięćdziesiąt dziewięć złotych siedem groszy) od dnia 1 października 2018 roku do dnia zapłaty;

c) odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 171,11 zł (sto siedemdziesiąt jeden złotych jedenaście groszy) od dnia 19 lutego 2021 roku do dnia zapłaty;

d) odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 171,81 zł (sto siedemdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt jeden groszy) od dnia 19 lutego 2021 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 387 zł (trzysta osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt VIII C 871/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 sierpnia 2020 roku Syndyk masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w J. wniósł przeciwko W. (...) z siedzibą w Ł. pozew o zapłatę kwoty 1.133,10 zł wraz z odsetkami:

e) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 34,03 zł od dnia 20 sierpnia 2018 roku do dnia zapłaty,

f) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 1.099,07 zł od dnia 17 września 2018 roku do dnia zapłaty;

g) odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 171,11 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

h) odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 171,81 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany był odbiorcą usług sprzedaży energii elektrycznej oferowanej przez spółkę (...) Sp. z o.o. Spółka sprzedawała pozwanemu energię i mimo że spółka wywiązywała się ze swoich zobowiązań strona pozwana nie uiściła należności 1.133,10 zł stwierdzonej fakturami VAT: nr (...) z dnia 20.07.2018 r. z terminem płatności do dnia 19 sierpnia 2018 r. i nr (...) z dnia 17.08.2018 r. z terminem płatności do dnia 16 września 2018 r. Nadto, zdaniem powoda, w stosunkach między stroną pozwaną a spółką (...) Sp. z o.o. należy stosować przepisy ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, w związku z czym strona powodowa domaga się odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, a także kosztów odzyskiwania należności w kwocie równowartości 40 Euro na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

(pozew k. 2-4)

W odpowiedzi na pozew strona pozwana podniosła zarzut potrącenia, wnosząc o oddalenie powództwa w całości, a także wniosła o obciążenie powódki kosztami postępowania.

W uzasadnieniu podniesiono, że wierzytelności dochodzone pozwem umorzyły się wzajemnie wskutek potrąceń. W dniu 9 lipca 2018 r. spółka (...) Sp. z o.o. zaprzestała świadczenia usług, do których była zobowiązana umową, w związku z czym strona pozwana musiała wystąpić do (...) S.A. Oddział w Ł. z wnioskiem o uruchomienie rezerwowej sprzedaży energii elektrycznej, co nastąpiło w dniu 9 lipca 2018 r. Pismem z dnia 17 lipca 2018 r. pozwany wezwał spółkę (...) do zaniechania rażącego naruszenia umowy. Wobec braku reakcji spółki, pozwany złożył spółce oświadczenia o rozwiązaniu przedmiotowej umowy ze skutkiem natychmiastowym. Strona pozwana w związku z uruchomieniem rezerwowej sprzedaży energii elektrycznej, wezwał spółkę (...) do zapłaty kwoty 1.367,62 zł tytułem odszkodowania za okres od 9 do 31 lipca 2018 r., z terminem zapłaty do 17 sierpnia 2018 r., a także do zapłaty kwoty 1.213,54 zł tytułem odszkodowania za okres od dnia 1 do 31 sierpnia 2018 r., z terminem zapłaty do 14 września 2018 r. (...) Sp. z o.o. nie zapłaciło ww. kwot, w związku z czym strona pozwana dwa oświadczenia o potrąceniu tj.:

a) pismem z dnia 22 sierpnia 2018 r. oświadczenie o potrąceniu kwoty 34,04 zł wynikającej z faktury (...) z dnia 20.07.2018 r. z kwotą 1.367,62 zł tytułem odszkodowania za okres od dnia 9 do 31 lipca 2018 r.,

b) pismem z dnia 18 września 2018 r. oświadczenie o potrąceniu kwoty 1099,07 zł wynikającej z faktury (...) z dnia 17.08.2018 r. z kwotą 1.213,54 zł tytułem odszkodowania za okres od dnia 1 do 31 sierpnia 2018 r.

(odpowiedź na pozew k. 39-42)

W piśmie z dnia 7 kwietnia 2021 r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko, jednocześnie wskazując, iż z uwagi na toczące się postępowanie upadłościowe pozwany nie ma możliwości podniesienia w niniejszym postępowaniu zarzutu potrącenia, która w jego opinii przysługuje mu z wierzytelnością upadłego wobec pozwanego, wchodzącą w skład masy upadłości. Nadto, podniósł on, iż w toku postępowania upadłościowego spółki pismem z dnia 27 grudnia 2018 r. strona pozwana zgłosiła wierzytelność w kwocie 4.048,24 zł tytułem odszkodowania za niewykonanie w okresie od 9 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r. umowy dostawy energii elektrycznej nr (...) z dnia 4 grudnia 2017 r. Pozwany nie złożył przy tym oświadczenia o potrąceniu ww. wierzytelności za okres od 9 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r. w kwocie 4.048,24 zł z wierzytelnościami (...) Sp. z o.o. W toku postępowania upadłościowego uznano, że pozwany nie wyliczył właściwe zgłoszonej kwoty wierzytelności, w efekcie czego wierzytelność w wysokości 3.848,49 zł została uznana przez syndyka. Pozwany nie zgłosił zaś sprzeciwu w zakresie listy wierzytelności. Zdaniem powoda, w niniejszej sprawie winien mieć również zastosowanie art. 96 ustawy Prawo upadłościowe, wierzyciel, który chce skorzystać

z prawa potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności. Zdaniem powoda potrącenie byłoby możliwe jedynie wówczas, gdy potrącana wierzytelność zostanie uznana na liście wierzytelności. Nadto, roszczenia, które miałyby przysługiwać pozwanemu względem powoda, które byłyby źródłem oświadczeń o potrąceniu, powstały przed ogłoszeniem upadłości przez (...) Sp. z o.o. Roszczenia te wchodziły zatem w skład masy upadłości, a zatem nie mogą być dochodzone w innym postępowaniu niż postępowaniu upadłościowym.

(pismo z dnia 7.04.2021 r. k. 72-74v.)

Na rozprawie w dniu 4 listopada 2021 r. pełnomocnik strony pozwanej, poinformował o zmianie po stronie pozwanej tj. połączenia z dniem 1 listopada 2021 r. m. in. W. (...) z innymi samorządowymi instytucjami kultury i powstaniu Miejskiej Strefy (...) z siedzibą w Ł., który to podmiot wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem były łączone instytucje.

Strony podtrzymały swoje stanowiska, powód poparł powództwo, wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu. Strona pozwana podtrzymała dotychczasowe stanowisko, wniosła o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu.

(księga rejestrowa instytucji kultury k. 111-112, uchwała k. 114, statut Miejskiej Strefy (...) w Ł. k. 115-117, protokół rozprawy k. 118)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 4 grudnia 2017 r. W. (...) z siedzibą w Ł. zawarły z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. umowę nr (...) w związku z wyborem oferty w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. Przedmiotem umowy była dostawa energii elektrycznej dla poszczególnych odbiorców końcowych wymienionych w załączniku nr 1 w ramach wspólnego zamówienia dla (...) Grupy (...) na podstawie art. 16 ust. 1 i 4 ustawy Prawo zamówień publicznych. Stosownie do § 8 ust. 1 umowy należności za faktury wystawione przez wykonawcę, o których mowa w § 7 ust. 1 zostaną uregulowane przelewem na konto wykonawcy w terminie 30 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury przez poszczególnego odbiorcę końcowego.

(umowa k. 45-50v.)

W dniu 20 lipca 2018 r. (...) Sp. z o.o. wystawiła na rzecz nabywcy W. (...) w Ł. za miesiąc lipiec 2018 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 34,03 zł brutto z terminem zapłaty 30 dni od daty doręczenia. Faktura ta została pozwanemu doręczona.

(faktura k. 10, wykaz przesyłek doręczonych k.11)

W dniu 17 sierpnia 2018 r. (...) Sp. z o.o. wystawiła na rzecz nabywcy W. (...) w Ł. za miesiąc lipiec 2018 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.099,07 zł brutto z terminem zapłaty 30 dni od daty doręczenia. Faktura ta została pozwanemu doręczona w dniu 31 sierpnia 2018 roku.

(faktura k. 12, wykaz przesyłek doręczonych k. 13)

W dniu 9 lipca 2018 r. (...) Sp. z o.o. zaprzestała świadczenia usług, do których była zobowiązana umową. W związku z tym W. (...) w Ł. wystąpiły do (...) S.A. Oddział w Ł. z wnioskiem o uruchomienie rezerwowej sprzedaży energii elektrycznej, co nastąpiło 9 lipca 2018 r.

(okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 17 lipca 2018 r. strona pozwana wezwała (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J. do zaprzestania rażącego naruszenia umowy, polegającego na wstrzymaniu dostaw energii elektrycznej zgodnie z umową i wyznaczyła dodatkowy czternastodniowy termin na wznowienie dostaw zamówionej energii zgodnie z warunkami umownymi pod rygorem rozwiązania umowy.

(pismo k. 53, potwierdzenie nadania k. 54)

Pismem z dnia 6 sierpnia 2018 r. strona pozwana wezwała (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J. do zapłaty do dnia 17 sierpnia 2018 r. kwoty 1.367,62 zł brutto stanowiącej szkodę wyliczoną jako różnica pomiędzy wartością zobowiązania, za które strona pozwana zobowiązana jest do zakupu energii rezerwowej od (...) S.A. a zobowiązaniem wynikającym z umowy za okres od 9 do 31 lipca 2018 r. Pismo to zostało doręczone spółce w dniu 13 sierpnia 2018 roku. (...) Sp. z o.o. nie uznała skuteczności dokonanego przez stronę pozwaną wezwania, wskazując, iż wskazane w wezwaniu należności nie istnieją. (wezwanie do zapłaty k. 56, pismo 22. 08.2018 r. k. 92v.. potwierdzenie nadania k. 68, wydruk z e-monitoring k. 69)

Pismem z dnia 22 sierpnia 2018 r. strona pozwana złożyła (...) Sp. z o.o. oświadczenie o potrąceniu wierzytelności przysługującej W. (...) w Ł. od (...) Sp. z o.o. wynikającej z wezwania do zapłaty z dnia 6 sierpnia 2018 r. w wysokości 34,03 zł z wierzytelnością należną firmie (...) Sp. z o.o. od W. (...). Oświadczenie to zostało doręczone (...) Sp. z o.o. w dniu 27 sierpnia 2018 roku.

(oświadczenie o potrąceniu k. 62, potwierdzenie odbioru k. 63)

Pismem z dnia 3 września 2018 r. strona pozwana wezwała (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J. do zapłaty do dnia 14 września 2018 r. kwoty 1.213,54 zł brutto stanowiącej szkodę wyliczoną jako różnica pomiędzy wartością zobowiązania, za które strona pozwana zobowiązana jest do zakupu energii rezerwowej od (...) S.A. a zobowiązaniem wynikającym z umowy za okres od 1 do 31 sierpnia 2019 r.

(wezwanie do zapłaty k. 57)

Pismem z dnia 18 września 2018 r. strona pozwana złożyła (...) Sp. z o.o. oświadczenie o potrąceniu wierzytelności przysługującej W. (...) w Ł. od (...) Sp. z o.o. wynikającej z wezwania do zapłaty z dnia 3 września 2018 r. w wysokości 1.213,54 zł z wierzytelnością należną firmie (...) Sp. z o.o. od W. (...) z faktur, których kopie zostały przedstawione w załączniku nr 1, w łącznej wysokości 1.099,07 zł. Oświadczenie to zostało doręczone (...) Sp. z o.o. w dniu 24 września 2018 roku.

(oświadczenie o potrąceniu k. 64, potwierdzenie odbioru k. 65)

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie o sygn. akt X GU 1536/18 ogłosił upadłość (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J., a także wyznaczył syndyka w osobie D. B. (nr licencji doradcy restrukturyzacyjnego 693).

(postanowienie k. 8)

W dniu 27 grudnia 2018 r. W. (...) z siedzibą w Ł. zgłosiły na podstawie art. 239 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe wierzytelności:

- w kwocie 4.048,24 zł tytułem odszkodowania za niewykonanie w okresie od 9 lipca 2018 r. do dnia 30 listopada 2018 r. umowy o dostawę energii elektrycznej nr (...) zawartej w dniu 4 grudnia 2017 r.,

- w kwocie 48 zł tytułem należnych odsetek.

Do zgłoszenia wierzytelności załączono m. in. umowę o dostawę energii elektrycznej nr (...) zawartą w dniu 4 grudnia 2018 r., kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem faktur, zestawienie faktur od (...) S.A. i zestawienie faktur od (...) Sp. z o.o., wezwanie do zapłaty z dnia 6 sierpnia 2018 r., oświadczenie o potrąceniu z dnia 22 sierpnia 2018 r.

(zgłoszenie wierzytelności k. 76-77, umowa k. 78v.-84, wezwanie do zapłaty k. 90, oświadczenie o potrąceniu k. 91)

Syndyk masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w J. uznał wyżej wskazaną wierzytelność W. (...) na kwoty: 3.848,89 zł (i zaliczył ją do kat. II) oraz na kwotę 45,76 zł (i zaliczył ją do kat. III).

(wydruk fragmentu z listy wierzytelności k. 75)

Pozwany nie wnosił sprzeciwu w zakresie ww. listy wierzytelności.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 13 lipca 2020 roku (...) Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w J. wezwał W. (...) w Ł. do zapłaty kwot: 34,03 zł wynikającej z faktury nr (...), 1.099,07 zł wynikającej z faktury nr (...).

(wezwanie do zapłaty k. 14, potwierdzenie nadania k. 15)

Z dniem 1 listopada 2021 r. dokonano połączenia następujących samorządowych instytucji kultury:

- 1) B. Ośrodka (...),
- 2) Centrum (...),
- 3) Ośrodka (...),
- 4) Poleskiego Ośrodka (...),
- 5) W. (...).

W wyniku połączenia ww. instytucji utworzyła się samorządową instytucję kultury o nazwie M. (...) w Ł., która uzyskała osobowość prawną i wstąpiła we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem były łączone instytucje, przejęła całe mienie oraz wszelkie zobowiązania i wierzytelności na podstawie bilansów zamknięcia sporządzonych przez instytucje podlegające łączeniu.

(uchwała nr XLVII/1454/21 Rady Miejskiej w Ł. z dnia 25 sierpnia 2021 roku k. 114-117, księga rejestrowa instytucji kultury k. 111-112)

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie ww. dowodów, głównie dokumentów. Należy wskazać, iż okoliczności niniejszej sprawy były między stronami bezsporne, w szczególności co do zaprzestania świadczenia usług przez (...) Sp. z o.o. w dniu 9 lipca 2018 r. i ponoszenia z tego tytułu po stronie pozwanej kosztów w postaci uruchomienia rezerw. Spór w niniejszej sprawie miał charakter prawny i dotyczył skuteczności dokonanych przez stronę pozwaną potrąceń.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

W niniejszej sprawie powód dochodził przeciwko pozwanego zasądzenia łącznej kwoty w wysokości 1.133,10 zł z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w związku z zawartą umową nr (...) z dnia 4 grudnia 2017 r., zaś strona pozwana powołała się na dokonane potrącenia względem dochodzonych wierzytelności powoda.

Zgodnie z art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Zaś stosownie do art. 555 k.c. przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii, praw oraz wody.

Odnosząc się do zaś zarzutów potrącenia należy przypomnieć, że zgodnie z art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości

wierzytelności niższej. (§ 2.) Stosownie do art. 499 k.c. potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

W tym miejscu należy również przytoczyć art. 203¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym podstawą zarzutu potrącenia może być tylko wierzytelność pozwanego z tego samego stosunku prawnego co wierzytelność dochodzona przez powoda, chyba że wierzytelność pozwanego jest niesporna lub uprawdopodobniona dokumentem nie pochodzącym wyłącznie od pozwanego. Zatem art. 203¹ § 1 k.p.c. nakłada na Sąd obowiązek zbadania, czy zachodzą formalne przesłanki w postępowaniu cywilnym, które w ogóle pozwolą na dalsze badanie skuteczności złożonych oświadczeń w sensie materialnoprawnym. W niniejszym postępowaniu takie przesłanki zachodziły. Przede wszystkim wierzytelność strony pozwanej pochodzi z tego samego stosunku co wierzytelność powoda, a to z umowy dostawy i sprzedaży energii elektrycznej z dnia 4 grudnia 2017 r. nr (...), a wierzytelność ta stanowiła odszkodowanie z tytułu niewykonania tej umowy na podstawie art. 471 k.c.

Jednakże w niniejszej sprawie istotne znaczenia ma fakt, iż z dniem 20 listopada 2018 roku wobec (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J. ogłoszono upadłość. Zdaniem powoda, fakt ten powoduje, iż pozwany w niniejszym postępowaniu nie może powołać się na oświadczenie o potrąceniu.

Możliwość dokonania potrąceń w postępowaniu upadłościowym regulują art. 93-96 ustawy z dnia z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz.U.2020.1228 t.j.). Stosownie do art. 93 ust. 1 Pr. upadłościowego potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił. Do potrącenia przedstawia się całkowitą sumę wierzytelności upadłego, a wierzytelność wierzyciela tylko w wysokości wierzytelności głównej wraz z odsetkami naliczonymi do dnia ogłoszenia upadłości. (art. 93 ust. 2). Zgodnie z art. 94. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości albo nabył ją w ciągu ostatniego roku przed dniem ogłoszenia upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości. (ust. 1) Potrącenie jest dopuszczalne, jeżeli nabywca stał się wierzycielem upadłego wskutek spłacenia jego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli nabywca w czasie, gdy przyjął odpowiedzialność za dług upadłego, nie wiedział o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości. Potrącenie jest zawsze dopuszczalne, jeżeli przyjęcie odpowiedzialności nastąpiło na rok przed dniem ogłoszenia upadłości. (ust. 2)

Stosownie do art. 95 Prawa upadłościowego potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem upadłego po dniu ogłoszenia upadłości. Stosownie do art. 96. Prawa upadłościowego wierzyciel, który chce skorzystać z prawa potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Jak już zasygnalizowana powyżej, zgodnie z art. 499 k.c. oświadczenie o potrąceniu ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe tj. od daty wymagalności obu świadczeń. Wezwanie do zapłaty z dnia 6 sierpnia 2018 r. (k. 56) zostało doręczone spółce (...) w dniu 13 sierpnia 2018 r., przy czym samo to wezwanie określało termin do zapłaty na dzień 17 sierpnia 2018 r. Wierzytelność powoda na kwotę 34,03 zł miała być płatna w terminie 30 dni od dnia doręczenia faktury. W aktach brak jest dowodu określającego datę doręczenia tejże faktury, jednak z uwagi na to, że pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu tej wierzytelności 22 sierpnia 2018 r., zatem pozwany miał termin na spełnienie świadczenia do dnia 21 września 2018 r. Wierzytelność ta stawała się więc wymagalna najpóźniej 22 września 2018 r. Jednak jak określi pozwany w odpowiedzi na pozew, otrzymał on fakturę w dniu 30 lipca 2018 r., a więc termin jej płatności przypadał 29 sierpnia 2018 r. Zatem w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu wierzytelność (...) Sp. z o.o. nie była jeszcze wymagalna, ale to nie stanowi przeszkody do uznania potrącenia za skuteczne. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się powszechnie, iż chociaż z treści art. 498 k.c. można by wnosić, że przesłankę wymagalności odnosi się do obu wierzytelności, to powszechnie przyjmuje się, że tylko wierzytelność potrącającego, czyli strony aktywnej, powinna być wymagalna. Ograniczenie warunku wymagalności tylko do wierzytelności strony aktywnej znajduje uzasadnienie w samej konstrukcji potrącenia. Potrącenie jest bowiem równoznaczne z przymusowym zaspokojeniem wierzytelności przysługującej osobie, która składa oświadczenie woli, a egzekucja wierzytelności niewymagalnej nie może być prowadzona. Dokonując potrącenia strona płaci równocześnie swój dług, a skoro według art. 457 k.c. termin spełnienia świadczenia w razie wątpliwości poczytuje się za zastrzeżony

na korzyść dłużnika, to co do zasady nie ma przeszkód, by zobowiązany spłacił dług przed terminem. Dlatego potrącenie z wierzytelnością jeszcze niewymagalną jest dopuszczalne, wystarczy by wobec potrącającego istniała oraz by świadczenie mogło być spełnione. Dłużnik nie może więc sprzeciwić się ściąganiu wymagalnego długu powołując się na to, że jego wierzytelność wzajemna wobec wierzyciela egzekwującego jest jeszcze niewymagalna. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2005 r., III CK 90/05, LEX nr 187036). Zatem uznać należy, że potrącenie wierzytelności z wezwania do zapłaty z 6 sierpnia 2018 r. z wierzytelnością spółki 34,04 zł może być uznane za skuteczne i dokonane z chwilą 18 sierpnia 2018 r. (tj. dzień po dacie wymagalności wierzytelności aktywnej).

W zakresie zaś potrącenia dokonanego oświadczeniem z dnia 18 września 2018 r. – wierzytelność w kwocie 1.099,07 zł (...) Sp. z o.o. stała się wymagalna w dniu 1 października 2018 r. (faktura została doręczona 31 sierpnia 2018 r.), zaś wierzytelność pozwanego z wezwania do zapłaty z 3 września 2018 r., stała się wymagalna w dniu 15 września 2018 r. (dzień po terminie zapłaty – 14 września 2018 r.). Zatem potrącenie to było skuteczne z tym właśnie dniem.

Oba potrącenia zostały więc dokonane przed ogłoszeniem upadłości spółki (...) Sp. z o.o., które to miało miejsce w dniu 20 listopada 2018 r. Mając zatem na względzie art. 93 i 95 Prawa upadłościowego, dokonane przez stronę pozwaną potrącenie było dopuszczalne i skuteczne. Co więcej, zdaniem Sądu art. 96 Prawa upadłościowego nie stoi na przeszkodzie bronieniu się zarzutem potrącenia w niniejszym postępowaniu. Bowiem oświadczenie o potrąceniu nastąpiło przed 20 listopada 2018 r., zatem przed ogłoszeniem upadłości spółki. Przepis ten nie ma bowiem zastosowania w sytuacji, gdy wierzytelność została potrącona przed ogłoszeniem upadłości (tak: A.J. Witosz w: Prawo upadłościowe. Komentarz do art. 96, wyd. II, WKP II, Lex). Jednakże nie należy zapominać, iż w niniejszej sprawie doszło do specyficznej sytuacji, która ma wpływ – w ocenie Sądu rozpoznającego sprawę – na możliwość powołania się w niniejszym postępowaniu na już dokonane potrącenie pod kątem art. 5 k.c.

Przede wszystkim mimo złożonego oświadczenia o potrąceniu wierzytelności wobec upadłej spółki, strona pozwana w postępowaniu upadłościowym zgłosiła wierzytelność (w tym w części objętej potrąceniem) syndykowi. Przypomnieć należy, że pismem z dnia 27 grudnia 2018 r. została zgłoszona wierzytelność w kwocie 4.048,24 zł tytułem odszkodowania za niewykonanie umowy w okresie od 9 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r. Jednocześnie w piśmie zgłaszającym wierzytelność brak jest jakiegokolwiek wzmianki co do umorzenia wierzytelności za okres od 9 lipca 2018 r. do 31 lipca 2018 r. co do kwoty 34,03 zł oraz za okres od dnia 1 do 31 sierpnia 2018 r. co do kwoty 1.099,07 zł. Sąd widział, iż do zgłoszenia wierzytelności zostało załączone wezwanie do zapłaty z dnia 6 sierpnia 2018 r., oświadczenie o potrąceniu z dnia 22 sierpnia 2018 r. (co do kwoty 34,03 zł), ale również odpowiedź (...) Sp. z o.o. dotycząca wezwania z 6 sierpnia 2018 r., w którym oświadczone, iż spółka nie uznaje skuteczności dokonanego przez stronę pozwaną wezwania. (k. 92v.) Takie zachowanie strony pozwanej, polegające na dochodzeniu w postępowaniu upadłościowym roszczeń z tytułu odszkodowania za niewykonanie umowy, a także niepoinformowanie syndyka o dokonanych potrącenia z jednoczesnym przedłożeniem odpowiedzi spółki (...) z 22 sierpnia 2018 r. może być interpretowane jako pewnego rodzaju wycofanie się ze złożonego oświadczenia. Oczywiście takie wycofanie się byłoby nieskuteczne, bowiem wierzytelności zdążyły się już umorzyć do wysokości wierzytelności niższej. Jednak działanie strony pozwanej odznaczyło się daleko idącą niekonsekwencją, bowiem już wtedy strona pozwana zgłosiła wierzytelności umorzone wskutek potrącenia. Następnie wierzytelności te zostały uznane przez syndyka na liście wierzytelności co do kwoty 3.848,89 zł i 45,76 zł.

Wbrew temu, co podnosi powód – zdaniem Sądu - wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2017 r. o sygn. V CSK 519/16 (Lex nr 2319696) nie ma bezpośredniego przełożenia na niniejsze postępowania, bowiem stan faktyczny przedstawiony w uzasadnieniu wyroku odnosi się do sytuacji, w której oświadczenie o potrąceniu wierzytelności zostało zgłoszone upadłemu w toku postępowania upadłościowego z pominięciem zgłoszenia wierzytelności tj. procedury przewidzianej w art. 96 Prawa upadłościowego. Natomiast w niniejszej sprawie oświadczenie o potrąceniu zostało złożone jeszcze przed ogłoszeniem upadłości. Jednocześnie Sąd rozpoznający niniejszą sprawę dopuszcza ogólną (co do zasady) możliwość zgłoszenia zarzutu potrącenia poza postępowaniem upadłościowym. Tak jak wskazano w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2007 r., III CZP 125/06 dopuszczalne jest zgłoszenie zarzutu potrącenia przez wierzyciela upadłego w procesie wytoczonym przeciwko niemu przez syndyka masy upadłości w sytuacji, gdy przedstawiona do potrącenia wierzytelność została przed wytoczeniem powództwa zgłoszona w postępowaniu

upadłościowym wraz z zarzutem potrącenia z wierzytelnością aktualnie dochodzoną przez syndyka. Jednocześnie Sąd Najwyższy zauważył, że w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że postępowanie upadłościowe nie jest "sprawą w toku" w rozumieniu art. 192 pkt 1 i art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., celem bowiem tego postępowania nie jest rozstrzygnięcie o danym roszczeniu, lecz zaspokojenie wierzycieli przez likwidację masy upadłości i podział uzyskanych funduszy. Jakakolwiek decyzja w przedmiocie wierzytelności, tj. jej uznanie lub odmowa uznania, nie ma waloru rzeczy osądzonej, gdyż wydawana jest przede wszystkim dla celów postępowania upadłościowego i może być kwestionowana we właściwy sposób, z reguły w drodze procesu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 1992 r., III CZP 22/92, OSNCP 1992, nr 11, poz. 188, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2006 r., V CSK 74/05, niepubl.). Stanowisko to znajduje wsparcie w poglądach doktryny.

Jednakże nie można przy tym zapominać, iż w niniejszym postępowaniu nastąpiło zgłoszenie i uznanie wierzytelności na liście wierzytelności. Uznanie w niniejszym postępowaniu zarzutu potrącenia za dopuszczalne prowadziłyby do wzbogacenia się pozwanego względem powoda, bowiem pozwany uzyskałby zaspokojenie w postępowaniu upadłościowym, jak i uchyliłby się od zapłaty w niniejszym procesie. Zatem jednoczesne zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym i powołanie się na już dokonane potrącenie tych samych wierzytelności w niniejszej sprawie należy ocenić zgodnie z art. 5 k.c. jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, nadto prowadzące do nadużycia prawa. Przede wszystkim zachowanie strony pozwanej było nielojalne, bowiem właśnie w postępowaniu upadłościowym pozwany powinien udzielić wszystkich możliwych informacji co do zgłaszanych wierzytelności, w tym również co do dokonanych potrąceń, a jednak pozwany zarówno zgłosił wierzytelność z tytułu odszkodowania za okres od 9 lipca do 31 sierpnia 2018 r. syndykowi, który uznał ją co do zasady, a nadto zgłosił zarzut potrącenia w niniejszym postępowaniu. Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współzycia społecznego. Wykonywanie prawa podmiotowego w sposób sprzeczny z tymi kryteriami jest bezprawne i z tego względu nie korzysta z ochrony jurysdykcyjnej. Norma zawarta w tym przepisie ma charakter wyjątkowy i może być stosowana tylko po wykazaniu wyjątkowych okoliczności, w sytuacji, gdy w inny sposób nie można zabezpieczyć interesu osoby zagrożonej wykonywaniem prawa podmiotowego przez inną osobę (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 1969 r., III CRN 310/69, OSNCP 1970, Nr 6, poz. 115) oraz w tych szczególnych przypadkach, w których wykorzystywanie uprawnień wynikających z przepisów prawa prowadziłyby do skutku nieaprobowanego w społeczeństwie ze względu na zasadę współzycia społecznego. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2021 r. (...) 34/21, LEX nr 3220134)

W niniejszej sprawie uwzględnienie zarzutu strony pozwanej co do dokonanego potrącenia wierzytelności prowadziłyby do nieakceptowanego społecznie skutku w postaci niejako podwójnego zaspokojenia pozwanego (w postępowaniu upadłościowym, jak i w niniejszym postępowaniu). Jak już wskazano powyżej, w postępowaniu upadłościowym nie można mówić o skutku res iudicata (powagi rzeczy osądzonej) czy też lis pendens (sprawy w toku), jednak nie można tracić z pola widzenia skutku zatwierdzenia listy wierzytelności i zgłoszenia wierzytelności już potrąconej (a nawet już umorzonych). Oddalenie powództwa z tego powodu, zdaniem Sądu Rejonowego prowadziłyby do niesprawiedliwego, bezpodstawnego wzbogacenia po stronie pozwanej. Stąd też Sąd zasądził dochodzoną pozwem kwotę główną w kwocie 1.133,10 zł.

O odsetkach od kwot 34,03 zł i 1.099,07 zł orzeczono na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 424 t.j.), zgodnie z którym w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli wierzyciel spełnił swoje świadczenie i nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. Zdaniem Sądu do stosunku między (...) Sp. z o.o. a W. (...) (obecnie Miejską Strefą (...) w Ł.) na podstawie art. 2 pkt 1 i 3 o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniem w transakcjach handlowych należy stosować przepisy ww. ustawy. Z tego też powodu Sąd zasądził kwoty 171,11 zł i 171,81 zł tytułem równowartości kwoty 40 euro na podstawie art. 10 ust. 1 i 1a ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych. Kwoty te zostały zasądzone wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następującego po dniu doręczenia pozwu tj. 19 lutego 2021 r. (k. 105) na podstawie art. 481 § 1 k.c.

W pozostałej części powództwo oddalono co do żądania zasądzenia odsetek za okresy przed ustalonymi przez Sąd datami wymagalności poszczególnych roszczeń.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu od strony przegrywającej postępowanie na rzecz powoda. Na koszty procesu złożyły się kwota: 100 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 270 zł tytułem zgodnie z § 2 pkt 2 Rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j.) Od kosztów procesu na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. zasądzone odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.